

ЗМІСТ СИСТЕМИ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ В УКРАЇНІ

ХАЙНАЦЬКИЙ Євген Сергійович - здобувач ПВНЗ «Університет сучасних знань»

ORCID: 0000-0002-6221-355X

УДК 342.95

DOI 10.32782/LAW.2020.1.33

В статті розглянуто систему епідеміологічного контролю та нагляду в Україні. Указано, що ліквідація в 2017 році санітарно-епідеміологічних станцій та розподіл їх повноважень між іншими органами значно ускладнило механізм реалізації епідеміологічного контролю та нагляду.

Вияснено сутність цієї системи та охарактеризовано її елементи. Основуючись на різних точках зору учених та положеннях законодавства сформульовано авторське визначення поняття «епідеміологічний контроль та нагляд». Також вказано, що сукупність системи суб'єктів епідеміологічного контролю та нагляду складають загальні та спеціальні суб'єкти.

В результаті дослідження встановлено, що систему епідеміологічного контролю та нагляду складає сукупність суб'єктів контрольних та наглядових функцій, які забезпечують функціонування державних та недержавних органів з метою виконання останніми (органами) законодавчо передбаченого переліку заходів щодо підтримки належного рівня епідеміологічного благополуччя населення.

Предложено класифікацію суб'єктів епідеміологічного контролю на загальні та спеціальні. Акцентовано увагу на тому, що загальні суб'єкти переважно опосередковано реалізують функції епідеміологічного контролю та нагляду, виходячи з загального характеру їх повноважень. Указано

головну проблему функціонування системи як механізму епідеміологічного контролю – відсутність налагодженого взаємодія між спеціальними суб'єктами.

Ключові слова: епідеміологічний контроль; епідеміологічний нагляд; суб'єкти епідеміологічного контролю та нагляду, система.

Постановка проблеми

Здоров'я та життя населення є найважливішою цінністю в Україні та світі загалом. Також це є запорукою сталого соціально-економічного розвитку будь-якого суспільства. При цьому забезпечення належного рівня здоров'я населення сьогодні вже не є виключно внутрішньою проблемою окремих країн. Адаже сучасні події, пов'язані з поширенням інфекційних хвороб, актуалізують запровадження ефективних систем протиепідемічних заходів, які мають функціонувати не лише на національному, а й на міжнародному рівні. Збудник тих чи інших інфекційних хвороб не «користуються» кордонами. Тому проблеми у сфері епідеміологічного благополуччя населення, як правило, мають транснаціональний характер.

Виклики сьогодення, пов'язані з біологічними загрозами, все частіше стають пріоритетними напрямками діяльності органів публічного адміністрування. Наявність або відсутність таких загроз визначає спроможність держави забезпечити належний рівень життя соціуму. Нині майже усі без

винятку країни світу зіштовхнулися з проблемою організації заходів, спрямованих на запобігання і протидію поширенню коронавірусної інфекції COVID-19, що стало складним викликом і для України. Тому важливого значення набуває теоретичне осмислення системи епідеміологічного контролю та нагляду, ефективне функціонування якої забезпечить можливість уникнення негативних наслідків та досягнення достатнього рівня благополуччя суспільства.

Біобезпека (захист людей, тварин, рослин і довкілля від біозагроз) та біозахист (захист небезпечних патогенів від людей, тобто від свідомого чи несвідомого проникнення та розповсюдження патогенів, здатних створити біозагрози) все частіше виходять на перше місце серед сфер діяльності в галузі безпеки, адже наукова думка в епідеміології та імунології може реалізовуватися як у позитивному, так і в негативному ракурсах. Біобезпека насамперед стосується виникнення та боротьби з захворюваннями, які викликаються особливо небезпечними патогенами, а також фізичного збереження колекцій цих патогенів, щоб унеможливити їхнє навмисне (біотероризм) чи ненавмисне розповсюдження поза межами місць збереження [15; 2, с. 209]. Така ситуація потребує не лише проведення комплексу запобіжних заходів, а й вимагає розробки комплексних механізмів протидії поширенню епідемій.

Стан дослідження проблеми

Окремі аспекти санітарно-епідеміологічних діяльності державних органів, які проводять оцінювання загальних і спеціальних стандартів, що відповідають профілю діяльності медичного закладу, розглянуті у працях В.І. Теремецького і Г.В. Муляр при характеристиці основних рис системи акредитації закладів охорони здоров'я в Україні [16]. С.В. Книш розглянув санітарно-епідемічне благополуччя населення як об'єкт контрольно-наглядової діяльності, зробивши висновок, що державний санітарно-епідемічний нагляд, виходячи з його змісту, є контрольною, а не наглядовою діяльністю [4, с. 31]. Утім

у науковій літературі і досі відсутнє комплексне дослідження, яке б містило ключові та визначальні положення, на яких має ґрунтуватися процес забезпечення епідеміологічного благополуччя. Тому в межах представленого дослідження пропонуємо з'ясувати основні елементи та загальну сутність системи епідеміологічного контролю і нагляду в Україні.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є загальна характеристика сутності епідеміологічного контролю і нагляду, що досягається реалізацією таких завдань: вироблення поняття системи епідеміологічного контролю, класифікація суб'єктів епідеміологічного контролю і нагляду, аналіз повноважень загальних суб'єктів такого контролю та нагляду.

Новизною дослідження є те, що світова пандемія COVID-19 стала викликом для більшості країн світу, зокрема і України. Органи публічної адміністрації, на жаль, ледь справляються з такою загрозою, яка очевидно є новою для сучасного суспільства. Тому виникає нагальна потреба у проведенні ґрунтовного дослідження усіх аспектів діяльності держави, а особливо під час здійснення контрольно-наглядової діяльності у сфері епідеміологічного благополуччя населення.

Виклад основного матеріалу

Про необхідність і важливість аналітично-прогностичної та оціночної діяльності, результати якої повинні слугувати підґрунтям для вироблення подальшого механізму протидії небезпечним факторам, що можуть спричинити трагічні наслідки для суспільства, свідчить і те, що Всесвітня організація охорони здоров'я чітко визначає, що кожна країна світу, зокрема і Україна, повинна створювати, підкріплювати та підтримувати національні спроможності системи охорони здоров'я на первинному, проміжному та національному рівнях для виявлення, оцінки, оповіщення та звітності про події, а також швидко та ефективно реагувати на ризики для здоров'я населення та надзвичайні події [13].

Зауважимо, що «епідеміологічний контроль» та «епідеміологічний нагляд» не варто ототожнювати. Інакше кажучи, епідеміологічний нагляд є своєрідною формою інформаційно-аналітичної діяльності у сфері поширення інфекційних хвороб, їх причин, прямих та непрямих наслідків, а епідеміологічний контроль є більш практичною формою забезпечення епідеміологічного благополуччя населення, яка полягає у здійсненні низки заходів, спрямованих на перевірку відповідності діяльності окремих фізичних або юридичних осіб вимогам законодавства, що визначає світову та державну політику у сфері епідеміологічного благополуччя населення.

Н.А. Горбова, вказує на існування в літературі двох протилежних поглядів щодо розуміння змісту понять контролю та нагляду. Так, одні вчені наголошують на їх тотожності, інші – на відмінності. Однак вчена доходить висновку щодо тотожності зазначених понять з огляду на законодавче тлумачення, яке міститься в Законі України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [12; 1]. На наш погляд, зазначений підхід є спірним з точки зору сутності таких заходів. Отже, подальше дослідження буде ґрунтуватися на відмінності понять епідеміологічного контролю та епідеміологічного нагляду з огляду на те, що чинне законодавство не містить чіткого поняття епідеміологічного контролю.

Сутність поняття системи контролю та нагляду слід розглядати як механізм епідеміологічного контролю та нагляду.

У своєму дослідженні М.О. Колесник порівнює поняття «система» та «механізм» та доходить висновку, що останній є засобом вираження практичного потенціалу системи. Водночас система є сукупністю взаємопов'язаних елементів, вплив яких на об'єкт може породжувати певні явища або предмети [6]. У загальному вигляді поняття системи наводять І.І. Коваленко, П.І. Бідюк, О.П. Гожий, які серед декількох визначень поняття «система» визначають, що вона є сукупністю елементів, певним чином пов'язаних і взаємодіючих між собою для виконання заданих цільових

функцій [5, с. 11]. З урахуванням викладеного пропонуємо під системою епідеміологічного контролю та нагляду розуміти сукупність суб'єктів контрольно-наглядової діяльності, які забезпечують функціонування державних та недержавних органів з метою здійснення останніми законодавчо передбаченого переліку заходів щодо підтримання епідеміологічного благополуччя населення. Інакше кажучи, система полягає у комплексі взаємозалежних заходів і дій, що реалізуються уповноваженими на те суб'єктами на основі формально визначених норм та принципів діяльності у сфері епідеміологічного благополуччя.

Характеризуючи систему епідеміологічного контролю та нагляду, доцільно сконцентрувати увагу на визначенні переліку та характеристик повноважень суб'єктів здійснення такої діяльності на всіх рівнях, а також ступені їх взаємозв'язку.

В юридичній науці категорія «суб'єкт» традиційно постає у двох аспектах: як суб'єкт права і як суб'єкт правовідносин. Суб'єкт права – це потенційний учасник правовідносин, розглянутий законодавцем у статичному стані, з погляду володіння ним правосуб'єктністю [8, с. 586], учасник суспільних відносин, який на підставі чинного законодавства визнається носієм суб'єктивних прав і відповідних обов'язків [17, с. 16], конструкція, що уособлює людське начало в системі права, є її первинним (вихідним) елементом, що об'єднує (синтезує) індивідуально-особистісне з безособистісним, формально-юридичним у ній [3, с. 149]. Суб'єкт правовідносин визначається як суб'єкт права, який вступив у правовідносини для реалізації прав і обов'язків [3, с. 228], індивідуальний або колективний суб'єкт, який на підставі правових норм використовує свою правосуб'єктність у конкретних правовідносинах, тобто реалізує суб'єктивні права і юридичні обов'язки, повноваження і юридичну відповідальність [14, с. 136; 8, с. 148]. Більш чітко визначення містить проект Закону України «Про державний фінансовий контроль», внесений народним депутатом України В.І. Коновалюком, в якому під суб'єктом державного контролю розуміють орган,

його підрозділ чи їх службові особи, які відповідно до законодавства уповноважені на здійснення відповідного контролю і прийняття управлінських рішень щодо притягнення до відповідальності порушників [10]. Враховуючи це, суб'єктами епідеміологічного контролю слід вважати органи або структури, які виступають учасниками контрольного-наглядових відносин у сфері забезпечення епідеміологічного благополуччя населення України, які уповноважені здійснювати епідеміологічний контроль та нагляд.

Система епідеміологічного контролю та нагляду, окрім послідовної сукупності суб'єктів, включає в себе сукупність їх взаємозв'язків, тобто вертикальної підпорядкованості та горизонтальної взаємодії. Характеристика їх передбачає здійснення класифікації суб'єктів епідеміологічного контролю та нагляду.

Згідно з класичним підходом суб'єктів управлінської діяльності поділяють на дві великі групи: загальні та спеціальні. До загальних суб'єктів варто відносити ті органи та/або посадові особи, до компетенції яких хоча і належить здійснення епідеміологічного контролю в тій чи іншій формі, однак це не є їх основною сферою діяльності, а реалізується в рамках додаткових повноважень. На противагу цьому, здійснення епідеміологічного контролю і нагляду для спеціальних суб'єктів є основними завданнями.

До загальних суб'єктів епідеміологічного контролю та нагляду відносяться суб'єкти, які здійснюють контрольний-наглядний повноваження щодо усіх сфер суспільного життя. До них належать Президент України, Верховна Рада України та Кабінет Міністрів України.

Текст присяги Президента України містить таке формулювання: «...присягаю... дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу» [7]. Саме такі слова є відповідною точкою для формування подальших повноважень Президента, зокрема і у сфері епідеміологічного благополуччя. Адже добробут населення має одну з характеристик, що полягає в епідеміологічній безпеці, як частині національної безпеки

України, яку Президент повинен забезпечувати відповідно до своїх повноважень.

З огляду на адміністративно-правовий статус Президента України, варто акцентувати увагу на його повноваженнях у сфері здійснення епідеміологічного контролю та нагляду. Увесь комплекс повноважень Президента України у досліджуваній сфері можна розділити на декілька напрямів, які обумовлюються певними функціями. До таких функцій-відноситься кадрова, законодавча та організуюча.

У рамках своїх повноважень Президент бере безпосередню участь у формуванні інших органів влади, зокрема: Кабінету Міністрів України, Генерального прокурора України, Ради Національної безпеки і оборони, Національного банку України, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Голови Служби безпеки України. Можливість впливу Президента на органи законодавчої та виконавчої влади та, безпосередньо, на процес призначення або звільнення з посади є могутнім важелем впливу на осіб, що фактично призводить до підпорядкування таких осіб Президентові. Крім цього, Президент України як голова Ради безпеки і оборони України може здійснювати координацію та контроль за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки України. З огляду на зміст епідеміологічного контролю та нагляду, їх завдання можна розцінювати і як забезпечення епідеміологічної безпеки, що є частиною національної безпеки.

Законодавча функція Президента у сфер епідеміологічного контролю наразі є вагомою, адже у світлі сучасної пандемії коронавірусу саме від нього населення чекає більш активної роботи у контексті протидії поширення епідемії. По-перше, Президент має право законодавчої ініціативи. По-друге, підписання законів, прийнятих Верховною Радою України, також є прерогативою Президента України, що опосередковано підтверджує здійснення ним епідеміологічного контролю та нагляду в Україні.

Кадрові та законодавчі функції Президента України визначають і межі його ор-

ганізуючого впливу на суспільні відносини, що виникають в Україні. Можливості щодо створення, формування та забезпечення функціонування окремих підрозділів (зокрема і можливість створення окремих суб'єктів у сфері епідеміологічного контролю та нагляду), участь у міжнародних відносинах (зокрема з питань протидії та контролю за поширенням епідемій) є вираженням організуючої функції Президента України як суб'єкта епідеміологічного контролю та нагляду.

Наступним загальним суб'єктом здійснення епідеміологічного контролю та нагляду варто вважати Верховну Раду України – єдиний законодавчий орган в Україні. Прийняття законів України є головним завданням Верховної Ради. З цього виходить, що у сфері здійснення епідеміологічного контролю та нагляду, діяльність Верховної Ради полягає у формуванні та прийнятті нормативних актів, які визначають напрями та завдання діяльності у досліджуваній сфері, компетенції та повноваження інших суб'єктів у цій сфері, а також регламентують порядок такої діяльності. Постає питання: чи можна вважати законодавчий орган суб'єктом здійснення епідеміологічного контролю та нагляду? На нашу думку, так. Спрямування діяльності інших органів та підрозділів, які безпосередньо здійснюють епідеміологічний контроль по суті є організаційно-правовою формою його (контролю та нагляду) здійснення. Відомо, що будь-яка діяльність у сфері державного управління, зокрема і здійснення епідеміологічного контролю та нагляду, повинна здійснюватися на основі нормативно-регульованих положень, тобто нормативно спрямовуватись. Забезпечення такого нормативного підґрунтя і є головним завданням Верховної Ради України у цій сфері.

Епідеміологічне благополуччя є частиною національної безпеки України. Відповідно до ст. 6 Закону України «Про національну безпеку України» Верховна Рада України відповідно до Конституції України здійснює парламентський контроль та приймає закони України, які визначають і регулюють діяльність органів сектору безпеки і оборони та їхні повноваження, а також

затверджує відповідні бюджетні асигнування та приймає рішення щодо звіту про їх використання. Згідно зі ст. 89 Конституції України Верховна Рада України створює комітети, до повноважень яких належить, зокрема, й забезпечення контролю за діяльністю органів сектору безпеки і оборони» [11]. Тобто можна констатувати, що окрім участі в епідеміологічному контролі та нагляді у ролі суб'єкта шляхом законодавчого забезпечення можна вести мову і про певний вид участі Верховної Ради України в протиепідемічній діяльності як суб'єкта її фінансування. Така діяльність проявляється в преференції Верховної Ради України приймати Бюджет України, де чітко визначаються сфери та напрями бюджетних асигнувань. Водночас за допомогою Рахункової палати Верховна Рада України безпосередньо контролює доцільність використання коштів, спрямування яких здебільшого вона і визначає.

Епідеміологічний контроль та нагляд є прерогативою виконавчих органів влади. Вищим органом виконавчої влади є Кабінет Міністрів України. Формування персонального складу відбувається за безпосередньої участі Верховної Ради, що свідчить про наявність кадрової функції у її повноваженнях. Призначення персонального складу Кабінету Міністрів України є дієвим важелем управлінського впливу на усі без виключення суспільні відносини в державі. Тому важливим аспектом діяльності законодавчого органу поряд із реалізацією законодавчої процедури є і кадрові повноваження, зокрема щодо органів, які безпосередньо здійснюють діяльність щодо забезпечення епідеміологічного благополуччя.

Зі свого боку, Кабінет Міністрів України, реалізуючи державну політику у всіх сферах суспільного життя є тим органом, який здійснює координаційні, контрольні та кадрові повноваження, зокрема щодо суб'єктів, які реалізують функції епідеміологічного контролю та нагляду. Так, призначення міністра охорони здоров'я України відбувається за поданням Прем'єр-міністра України Верховною Радою. Перший заступник міністра – Кабінетом Міністрів. Крім того, відповідно до п. 9-1 ст. 116

Конституції України утворює, реорганізовує та ліквідує відповідно до закону міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, діючи в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади [7]. Міністр охорони здоров'я, який є членом Кабінету Міністрів України, також здійснює організаційно-координаційну функцію щодо підпорядкованого виконавчого органу. За його погодження або з його подання розробляються стратегічні, перспективні плани діяльності органів, установ та служб охорони, зокрема і у напрямі епідеміологічного контролю та нагляду.

Висновки

Підсумовуючи викладене, варто наголосити, що система епідеміологічного контролю та нагляду є ієрархічною сукупністю суб'єктів контрольно-наглядової діяльності, які забезпечують функціонування державних та недержавних органів з метою здійснення останніми законодавчо передбаченого переліку заходів щодо підтримання епідеміологічного благополуччя населення. Крім того, аналізуючи суб'єктний склад епідеміологічного контролю та нагляду не варто акцентувати увагу виключно на вищих органах влади в Україні. З огляду на загальний характер їх повноважень можливо стверджувати, що саме до їх компетенції належить найголовніше – формування державної політики в цьому напрямі.

Сукупність суб'єктів епідеміологічного контролю та нагляду варто класифікувати на дві великі групи: загальні та спеціальні. Повноваження загальних суб'єктів охарактеризовано з точки зору їх спрямованості на реалізацію заходів у сфері епідеміологічного контролю.

Питання функціонування системи епідеміологічного контролю та нагляду, як ефективного механізму, наразі є невирішеним, адже сукупність спеціальних суб'єктів епідеміологічного контролю та нагляду в Україні потребує удосконалення.

Література

1. Горбова Н.А. Природа державного контролю (нагляду) та генезис його зако-

нодавчого визначення. *Право та державне управління*. 2019. № 1 (34). Т. 1. С. 37–42.

2. Гриневич О.Й., Маркович І.Г. Епідеміологічний нагляд за інфекціями спільними для людей та тварин в Україні. *Ветеринарна медицина*. 2012. Вип. 96. С. 209–212.

3. Загальна теорія права: підруч. / за заг. ред. М.І. Козюбри. К.: ВАІТЕ, 2015. 392 с.

4. Книш С. В. Санітарно-епідемічне благополуччя населення як об'єкт контрольно-наглядової діяльності. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 4 (25). Т. 3. С. 29–31.

5. Коваленко І.І., Бідюк П.І., Гожий О.П. Вступ до системного аналізу: навчальний посібник / І.І. Коваленко, П.І. Бідюк, О.П. Гожий. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2004. 148 с.

6. Колесник М.О. Поняття «система» і «механізм» щодо протидії злочинності неповнолітніх: проблеми співвідношення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Серія: Право. Вип. 25. С. 203–206.

7. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/conv#n4602> (дата звернення 14.02.2020)

8. Окунєв І.С. Правовий статус суб'єкта права: поняття та ознаки. *Правова держава: щорічник наукових праць Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України*. К., 2005. Вип. 16. С. 583–590.

9. Пашинський В.Й. Суб'єкти адміністративно-правового забезпечення оборони України: поняття та класифікація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2017. Вип. 47. Т. 2. С. 148–151.

10. Про державний фінансовий контроль: проект Закону України № 2020 від 08.02.2008. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=2020&skl=7 (дата звернення 31.01.2020)

11. Про Національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення 31.01.2020)

12. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text> (дата звернення 31.01.2020)

13. Руководство по организации и проведению эпидемиологического надзора за болезнями, связанными с водой. Всемирная организация здравоохранения. Европейское региональное бюро. Протокол соглашения сторон на второй сессии. Бухарест, Румыния, 23–25 ноября 2010 г. 23 с.

14. Скакун О.Ф. Теория права и государства: учеб. / О.Ф. Скакун, Н.К. Подберезский. Х.: Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г.С. Сковороди, 1997. 500 с.

15. Словник з мікробіології, вірусології, імунології та інфекційних захворювань / за ред. проф. Г.К. Палія. Вінниця, 1995. 109 с.

16. Теремецький В.І., Муляр Г.В. Адміністративно-правове забезпечення акредитації закладів охорони здоров'я. *Юридичний бюлетень*. 2019. Вип. 11. Ч. 2. С. 103–110.

17. Чанишева Г.І. Окремі теоретичні проблеми сучасного трудового права України. *Право України*. 1999. № 9. С. 12–19.

*Хайнацький Євген Сергійович - здобувач
ПВНЗ «Університет сучасних знань»
ORCID: 0000-0002-6221-355X
УДК 342.95*

ЗМІСТ СИСТЕМИ ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ В УКРАЇНІ

У статті розглянута система епідеміологічного контролю та нагляду в Україні. Зазначено, що ліквідація в 2017 році санітарно-епідеміологічних станцій та розподіл їх повноважень між іншими органами значно ускладнило механізм реалізації епідеміологічного контролю та нагляду.

З'ясовано сутність цієї системи та охарактеризовано її елементи. Грунтуючись на різних точках зору вчених і положеннях законодавства сформульовано авторське визначення поняття «епідеміологічний контроль та нагляд». Також зазначено, що сукупність системи суб'єктів епідеміологіч-

ного контролю і нагляду складають загальні та спеціальні суб'єкти.

В результаті дослідження з'ясовано, що систему епідеміологічного контролю та нагляду становить сукупність суб'єктів контрольно-наглядової діяльності, які забезпечують функціонування державних і недержавних органів з метою здійснення останніми (органами) законодавчо передбаченого переліку заходів щодо підтримання належного рівня епідеміологічного благополуччя населення.

Запропоновано класифікувати суб'єктів епідеміологічного контролю на загальні та спеціальні. Акцентовано увагу та те, що загальні суб'єкти переважно опосередковано реалізують функції епідеміологічного контролю та нагляду, виходячи із загального характеру їх повноважень. Зазначено головну проблему функціонування системи як механізму епідеміологічного контролю – відсутність злагодженої взаємодії між спеціальними суб'єктами.

Ключові слова: епідеміологічний контроль; епідеміологічний нагляд; суб'єкти епідеміологічного контролю та нагляду, система.

*Khainatskyi Ye. S.,
Private Higher Education Institution “University of Modern Knowledge” (Ukraine, Kyiv),
postgraduate student
ORCID: 0000-0002-6221-355X
khainatskyi_ye@ukr.net*

CONTENTS OF THE SYSTEM OF EPIDEMIOLOGICAL MONITORING AND SURVEILLANCE

The author of the article has studied the system of epidemiological monitoring and surveillance in Ukraine. It has been noted that the liquidation of sanitary and epidemiological centers in 2017 and the distribution of their powers among other agencies significantly complicated the mechanism of implementing epidemiological monitoring and surveillance.

The essence of this system has been clarified and its elements have been characterized. Based on different points of view of scholars and the provisions of the legislation, the author has formulated own definition of the

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто систему епідеміологічного контролю і нагляду в Україні. З'ясовано сутність цієї системи та охарактеризовано її елементи. Запропоновано усіх суб'єктів епідеміологічного контролю та нагляду поділяти на дві групи: загальні та спеціальні. Повноваження загальних суб'єктів охарактеризовано з точки зору їх спрямованості на реалізацію заходів у сфері епідеміологічного контролю.

Ключові слова: епідеміологічний контроль, епідеміологічний нагляд, суб'єкти епідеміологічного контролю та нагляду, система.

concept of “epidemiological monitoring and surveillance”. It has been also noted that the system of subjects of epidemiological monitoring and surveillance consists of general and special subjects.

As a result of the research, the author has clarified that the system of epidemiological monitoring and surveillance is a set of sub-

jects of control and surveillance activities that ensure the functioning of state and non-state agencies in order to implement legally prescribed list of measures by the latter (agencies) on maintaining the adequate level of epidemiological well-being of the population.

The author has offered to classify the subjects of epidemiological monitoring into general and special ones. Particular emphasis has been also placed on the fact that the general subjects mainly indirectly implement the functions of epidemiological monitoring and surveillance based on the general nature of their powers. The author has underlined the main problem of the system's functioning as the mechanism of epidemiological monitoring – it is the lack of coordinated interaction between special subjects.

Key words: epidemiological monitoring; epidemiological surveillance; subjects of epidemiological monitoring and surveillance, system.